

Τραβήξανε ψηλά, πολύ ψηλά. Δύσκολο πια να χαμηλώσουνε”: Εκδήλωση για τα 70 χρόνια από τον εμφύλιο

8.06.16

Ομιλία του σ. Αλέκου Αναγνωστάκη, μέλος της επιτροπής θεωρίας και της Π.Ε. του ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, στην τρίτη **κεντρική πολιτική εκδήλωση του Φεστιβάλ Αναιρέσεις 2016** με θέμα: «**“Τραβήξανε ψηλά, πολύ ψηλά. Δύσκολο πια να χαμηλώσουνε”, 70 χρόνια από τον εμφύλιο, κορυφαία στιγμή της ταξικής πάλης στην Ελλάδα**».

Το ενδιαφέρον για την Ιστορία

Αγαπητοί φίλοι και φίλες, συντρόφισσες και σύντροφοι,

Για την Αριστερά, μια από τις πλευρές του προγράμματος για τις επαναστάσεις και τον κομμουνισμό του 21ου αιώνα, συνδέεται με την **επαναπροσέγγιση των βασικών ιστορικών εξελίξεων και σταθμών που διαμόρφωσαν την σύγχρονη πραγματικότητα**, την δυναμική και τους συσχετισμούς της.

Το ενδιαφέρον και η **επιστροφή στην ιστορία έχει να κάνει κυρίως με αυτά που έρχονται**. Με την ανερχόμενη βαρβαρότητα, την εύθραυστη και αντιφατική ριζοσπαστικότητα, την κρισιμότητα ενός ρευστού κόσμου που περιέχει η εποχή μας

Από αυτή την άποψη **το ποιος εμφύλιος ζει και επιδρά μέσα στην σημερινή ιστορική βαθμίδα**

των συνολικών αντιθέσεων, αποτελεί σημαντικό επίδικο ζήτημα για την ωρίμανση ή όχι ενός ανώτερου κύκλου ανάπτυξης του εργατικού και κομμουνιστικού κινήματος.

Φυσικά, η ερμηνεία των ιστορικών γεγονότων με σκοπό τη στρατηγική επανίδρυση μιας μαζικά ακτινοβολούσας νέας νικηφόρας προοπτικής δεν μπορεί να γίνεται στη βάση μιας «ελεύθερης, αδέσμευτης, και ουδέτερης δήθεν αναζήτησης» που εξομοιώνει το, εμβρυακά έστω, επαναστατικό με το αντεπαναστατικά μεταλλαγμένο.

Ούτε με την εύκολη μηδενιστική καταδίκη και ανούσια λαθολογία.

Αυτά πρέπει να δώσουν τη θέση τους στη **νηφάλια, τολμηρή, ριζική κριτική και αυτοκριτική αποτίμησή της Ιστορίας, χωρίς απόκρυψη, μυστικοποίηση ή δαιμονοποίηση των ιστορικών γεγονότων.**

Η διαπάλη για το παρελθόν δεν τελειώνει φυσικά ποτέ, καθώς η ανίχνευση πολιτικών διαδρομών ώστε να ματαιώνεται ή να διευκολύνεται η κίνηση που καταργεί την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων είναι διαρκώς παρούσα, και μάλιστα θα είναι παρούσα - με άλλους φυσικά όρους ακόμη - για να μην πούμε κυρίως - και μετά την έναρξη και νίκη των επαναστάσεων του 21^{ου} αιώνα.

Η τρίχρονη εποποιία του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (ΔΣΕ) αποτελεί αντικείμενο μελέτης και διαπάλης που ξεπερνά τα ελληνικά σύνορα.

Ενδεικτικό του γενικότερου ενδιαφέροντος, ανεξάρτητα από τις προθέσεις προσέγγισής του, είναι ο τεράστιος όγκος της ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας γι' αυτή την περίοδο.

Το πρώτο διεθνές συνέδριο για τον εμφύλιο έγινε στην Κοπεγχάγη το 1984. Τα πρακτικά αυτού του συνεδρίου εκδόθηκαν στα Αγγλικά από το Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης το 1987.

Με τη συμπλήρωση 50 χρόνων από τη λήξη του Εμφυλίου, στις 18-20 Απριλίου 1999, συνήλθε στο King' s College του Λονδίνου νέο επιστημονικό συνέδριο, με τίτλο: «Domestic and International Aspects of the Greek Civil War».

Μέχρι τότε, έως το 1999, 576 ξεχωριστές μελέτες είχαν εκδοθεί στην ελληνική γλώσσα, σύμφωνα με την μελέτη του βιβλιοθηκονόμου Ν. Κουλούρη. Μετά το 2000 και ιδιαίτερα με την κρίση, εξ αιτίας της όξυνσης του κοινωνικού ζητήματος, πολλαπλασιάζονται τα αφιερώματα στον τύπο, τα ντοκιμαντέρ, τα απομνημονεύματα, αφηγήματα, ημερολόγια, ντοκουμέντα, φωτογραφικά λευκώματα, οι βιογραφίες, οι συνεντεύξεις και αποκαλύπτουν το κρυμμένο ενδιαφέρον για τον εμφύλιο που κορυφώνεται και επιστρέφει εδώ στο πεδίο των σημερινών υπαρκτών κοινωνικών αναμετρήσεων.

“Το ενδιαφέρον τη κοινής γνώμης (η «ζήτηση» για Ιστορία), που καταγράφεται, αναφέρεται στην έρευνα της Καθημερινής στις 8 Φλεβάρη του 2009, είναι ιδιαίτερος υψηλό (7 στους 10 ερωτηθέντες δηλώνουν ότι η ιστορία του εμφυλίου τους ενδιαφέρει «πολύ» ή «αρκετά»). Στην ίδια έρευνα το 32% των ερωτηθέντων δηλώνει πως θα έπαιρνε το μέρος της Αριστεράς αν ζούσε στον εμφύλιο και μόνο το 14% τη θέση της Δεξιάς. Το 39% δηλώνει πως δεν θα έπαιρνε μέρος και το 24% δεν απαντά.”

Για την αστική τάξη επομένως, το παρελθόν που εισβάλλει στο παρόν δεν μπορεί να εξακολουθεί να έχει τη μορφή και κυρίως την ποιότητα που δίνει αυτή η εξαιρετικά προσεγμένη έρευνα. Η ιστορία πρέπει επομένως, για την αστική πολιτική, να ξαναγραφεί.

Η ιστορία όμως και για την Αριστερά πρέπει, με μια έννοια, να ξαναγραφεί με βάση τις υλικές, τις αντικειμενικές ανάγκες του νέου προγράμματος.

Σ' αυτά τα πλαίσια η «επαναστατική πλευρά» της ιστορίας και ειδικά **η ιστορική και διεθνής**

σημασία του πρώτου και του δεύτερου αντάρτικου, αυτής της διπλής επανάστασης της περιόδου 1942 - 49, η επίδραση της πρόσκαιρης, όπως αποδείχτηκε νίκης, της αντιφαστικής εξέλιξης και της ήττας της τελικά, μπορεί να ενισχυθεί με νέο τρόπο, που θα «διαπαιδαγωγεί», θα εμπνέει, θα εξοπλίζει ποιοτικά ανώτερα και πλατύτερα τις άμεσες προσπάθειες της εργατικής πολιτικής.

Φυσικά, ο μετασχηματισμός του διπλού αντάρτικου, του εμφυλίου, και του ΕΑΜ, ο μετασχηματισμός αυτής της **διπλής ελληνικής επανάστασης** σε υλική δύναμη του παρόντος και του μέλλοντος, ο συνειδητός μετασχηματισμός του εμφυλίου σε προωθητική υλική δύναμη και πηγή έμπνευσης δεν μπορεί παρά να αναδεικνύει τα αγωνιστικά, τα κριτικά, τα προωθητικά στοιχεία, που και οι ήττες συχνά προσφέρουν, για μια νέα επαναστατική «σχετική βεβαιότητα», ταυτότητα και αυτοπεποίθηση.

Ο τρίχρονος εμφύλιος, ο χαρακτήρας του και η επίδραση του

Ο τρίχρονος ελληνικός εμφύλιος που ξεσπά το Μάρτη του 1946 μπορεί να μεγαλώνει και όχι να μικραίνει, μόνο αν αντιμετωπίζεται συνολικά και τελικά ως η επανάσταση η οποία, επεχείρησε να πάρει αδύναμες επαναστατικές πολιτικές σε όφελος των εργατικών και φτωχών αγροτικών στρωμάτων. Πολιτικές που διατάρασαν τον ελληνικό καπιταλιστικό σχηματισμό και δεν επέτρεπαν την ομαλή ανάπτυξη του. Ο τρίχρονος ελληνικός εμφύλιος μπορεί να ενισχύεται αν αντιμετωπίζεται επίσης ως η επανάσταση η οποία, πηγή και μήτρα **είχε τη δυναμική της ηττημένης ένοπλης ΕΑΜικής επανάστασης που ήθελε να νικήσει** γιατί αν και ηττημένη ένοιωθε ακόμη ισχυρή. Και όχι ως η επαπανάσταση που επιβλήθηκε από τους άλλους, από τους χίτες τους εγγλέζους και τις διώξεις παρά του ότι δεκατρείς μήνες μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας είχαν διαπραχθεί:

- 1.289 δολοφονίες,
- 6.671 τραυματισμοί,
- 31.632 βασανισμοί,
- 18.767 ληλασίες και φυλακίσεις,
- 84.931 συλλήψεις,
- 509 απόπειρες φόνου,
- 265 βιασμοί γυναικών σε βάρος του ΕΑΜικού κινήματος.

Οι καταδικώμενοι δεν επαναστατούν πάντα, όχι σπάνια υποκύπτουν.

Εν προκειμένω όμως, από τις αρχές του 1946, σε πολλές περιοχές της Ελλάδας κάνουν αυθόρμητα την εμφάνιση τους ανταρτοσμάδες των 5-8 ατόμων των οποίων ηγούνταν ΕΛΑΣίτες. (ημερολόγιο αντιστράτηγου Κικίτσα). Οι αντάρτες αυτοί «κατέβαιναν ξαφνικά από τα βουνά, έστηναν ενέδρες

στις οποίες έπεφταν ολόκληρες στρατιωτικές φάλαγγες με αποτέλεσμα νεκρούς τραυματίες, καμένα αυτοκίνητα, απώλεια εφοδίων και το χειρότερο εξοπλισμό των ανταρτών» (αντιστράτηγος Παπαγεωργόπουλος). **Οι διωκόμενοι αγωνιστές του ΕΛΑΣ και του ΕΑΜ περνούσαν πλέον από την παθητική αντίσταση στην ενεργή άμυνα.**

Στη διακήρυξη προς τον ελληνικό λαό, στις 23 Δεκέμβρη του 1947, της **Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης** (ΠΔΚ) που δημιουργήθηκε στις 23 Δεκέμβρη του 1947, συνέχεια και ανάπτυξη της διακήρυξης «τι είναι και τι θέλει το ΕΑΜ», όσο και από τις τέσσερις αποφάσεις που εξέδωσε **το Γενικό Αρχηγείο του ΔΣΕ** στις 10 Αυγούστου 1947 **καθόριζε ως εξής την ανάγκη που οδήγησε στη δημιουργία της:**

"Πρώτος και κύριος σκοπός της ΠΔΚ είναι να κινητοποιήσει όλες τις δυνάμεις του λαού για τη γρήγορη απελευθέρωση της χώρας από τους ξένους ιμπεριαλιστές και τους ντόπιους γραϊκύλους, για την κατοχύρωση της εθνικής κυριαρχίας, για την υπεράσπιση της εδαφικής ακεραιότητας από κάθε ξενική, ιμπεριαλιστική επέμβαση και για τη νίκη της δημοκρατίας.

Επίσης να κυβερνήσει πάνω σε λαϊκές και δημοκρατικές βάσεις, παίρνοντας όλα τα μέτρα για την ανάπτυξη των λαϊκοδημοκρατικών θεσμών και μεταρρυθμίσεων, όπως των λαϊκών συμβουλίων, της λαϊκής δικαιοσύνης, της αγροτικής μεταρρύθμισης, της λαϊκής παιδείας και για την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών του λαού στις ελεύθερες και απελευθερωμένες περιοχές. Το ίδιο για την εθνικοποίηση των ξένων εταιρειών, των μεγάλων τραπεζών και της βαριάς βιομηχανίας".

Ως προς το πολίτευμα ορίζεται ότι *"η Ελλάδα είναι χώρα ελεύθερη, ανεξάρτητη και δημοκρατική"* και ότι *"οι εξουσίες πηγάζουν από το λαό, ασκούνται από το λαό και υπάρχουν για το λαό"*.

Ως προς τη δυναστεία των Γλύξμπρουκ, αυτοί θεωρούνται έκπτωτοι, το δημοψήφισμα που τους επανέφερε θεωρείται άκυρο. *"Ο ελληνικός λαός θα αποφανθεί ελεύθερα για το οριστικό πολίτευμα της Ελλάδας"*, λέει χαρακτηριστικά το άρθρο 2.

Καθιερώνεται η ισότητα ανδρών και γυναικών, καθώς και η ισότητα των εθνικών μειονοτήτων με τους υπόλοιπους Έλληνες ως προς τη δυνατότητα να διατηρήσουν και να αναπτύξουν τον πολιτισμό τους, τη γλώσσα τους, κλπ. Κάθε πράξη που αποβλέπει στη δίωξη προσώπων ή ομάδων για τη φυλή τους, την εθνικότητά τους ή τις δημοκρατικές τους πεποιθήσεις θεωρείται έγκλημα κατά του λαού. Ταυτόχρονα διώκεται κάθε φασιστική δράση ή οργάνωση.

Οι λαϊκές ελευθερίες κηρύσσονται ως ιερές και απαραβίαστες και ο λαός μπορεί να υπερασπίζεται τα δημοκρατικά του δικαιώματα ενάντια σε οποιαδήποτε αντιλαϊκή επιβουλή. Επίσης κηρύσσεται η εργασία ως βασική κοινωνική λειτουργία και δημιουργεί δικαίωμα για την απόλαυση όλων των αγαθών της ζωής.

Τέλος, οι διατάξεις καθορίζουν το σκοπό του αγώνα του ΔΣΕ και οριοθετούν τις σχέσεις της λαϊκής εξουσίας με τις νέες δυνάμεις και τους διεθνείς οργανισμούς:

"Η λαϊκή εξουσία δέχεται και ευθαρρύνει κάθε συνεργασία και βοήθεια από το ξένο κεφάλαιο ή από διεθνείς οργανισμούς που θα συντελεί στην προώθηση της ελληνικής οικονομίας και θα στηρίζεται στην αρχή της ισοτιμίας. Δεν αναγνωρίζει όμως και καταργεί κάθε προνόμιο ή δικαίωμα, που έχει παραχωρηθεί σε ξένους, άτομα ή εταιρείες ή κράτη ασυμβίβαστο με την έννοια της εθνικής ανεξαρτησίας και της λαϊκής κυριαρχίας. Συμβάσεις κρατικές και προνόμια που παραχωρήθηκαν σε ξένους και που είναι ασυμβίβαστα με το λαϊκό και εθνικό συμφέρον δεν αναγνωρίζονται από τη λαϊκή εξουσία".

Το Γενικό Αρχηγείο του ΔΣΕ, εξέδωσε ακόμα στις 10 Αυγούστου 1947 τέσσερις (4) αποφάσεις για

την οργάνωση της λαϊκής εξουσίας, την ανάπτυξη των λαϊκοδημοκρατικών θεσμών και μεταρρυθμίσεων, για τη λαϊκή δικαιοσύνη, για τη διανομή της γης και για την εκμετάλλευση των δασών, για την εθνικοποίηση των ξένων εταιρειών, των μεγάλων τραπεζών και της βαριάς βιομηχανίας.

Μαζί λοιπόν με την ένοπλη πάλη του λαού την περίοδο του αγώνα του ΔΣΕ εμφανίστηκαν ξανά τα φύτρα νέων θεσμών λαϊκής εξουσίας, συνέχεια της εποποιίας της ΕΑΜικής Αντίστασης..

Από την "Εξόρμηση", την εφημερίδα του Γενικού Αρχηγείου του Δ.Σ.Ε, στις 22 Νοεμβρίου 1947, παίρνουμε αρκετές πληροφορίες:

«Με το πρόβλημα της γης καταπιάστηκαν τα Λαϊκά Συμβούλια και έκαναν διανομή των δημόσιων, κοινοτικών και εκκλησιαστικών κτημάτων στους ακτήμονες. Για παράδειγμα στην περιοχή της Καστοριάς μοιράστηκαν περίπου 700 στρέμματα γης τσιφλικάδων και ορισμένων προδοτών.»

Οι νέοι λαϊκοί θεσμοί, επεκτείνονταν σιγά-σιγά σε όλες τις περιοχές της Ελεύθερης Ελλάδας.

Η "Εξόρμηση" της 2ας Οκτωβρίου 1948, μας δίνει πολύτιμες πληροφορίες για το πως προχώρησε η νέα εξουσία στην Πελοπόννησο:

«Ο θεσμός της λαϊκής αυτοδιοίκησης ξεσήκωσε τον ενθουσιασμό όλων. Σε 323 ελεύθερα χωριά έγιναν εκλογές με τη συμμετοχή όλου του λαού και εκλέχτηκαν λαϊκά συμβούλια και δικαστήρια. Έγιναν 6 συνελεύσεις λαϊκών δικαστών όπου πήραν μέρος πάνω από 600 λαϊκοί δικαστές...»

Τα παραπάνω στοιχεία επαληθεύουν επομένως τον ισχυρισμό για το χαρακτήρα της ελληνικής επανάστασης. Ότι δηλαδή **η δεύτερη μετά την ΕΑΜική ελληνική αγροτοεργατική επανάσταση ανεξάρτητη από πολιτική του ΚΚΕ και σε σχέση με αυτήν, ανεξάρτητη από τα λάθη αλλά και με τα λάθη του ΚΚΕ, επεχείρησε από την αυγή της, δηλαδή από την ΕΑΜική εξέγερση, να πάρει αδύναμες επαναστατικές τελικά πολιτικές μετάβασης στην εργατική δημοκρατία.**

Μια τέτοια κοινωνική προοπτική ως στόχος ερμηνεύει και το γιατί στα τρία χρόνια του εμφυλίου από τις γραμμές του Δημοκρατικού Στρατού πέρασαν περίπου 100.000 αγωνιστές, κατά 85% φτωχοί αγρότες, ανάμεσά τους Πομάκοι, Σλαβομακεδόνες και ορισμένοι Τσιγγάνοι. Ερμηνεύει τη συμμετοχή μεγάλου αριθμού ανθρώπων των επιστημών, των Γραμμάτων και των Τεχνών.

Ο μέγιστος αριθμός παραταγμένων μαχητών του ΔΣΕ έφτασε τις 30.000 την άνοιξη του 1948, ανάμεσα τους 4.550 ένοπλες γυναίκες, το μεγαλύτερο ένοπλο γυναικείο αντάρτικο τμήμα στην Ευρώπη, το οποίο ανέδειξε Χίλιες είκοσι επτά (1.027) στο βαθμό του αξιωματικού και υπαξιωματικού του ΔΣΕ που αποφοίτησαν από τις οργανωμένες παραγωγικές στρατιωτικές σχολές του ΔΣΕ, ανάμεσα τους και η τσιγγάνα λοχαγός του ΔΣΕ Μαγδαληνή Παναγιωτίδου.

Μια τέτοια κοινωνική προοπτική ερμηνεύει γιατί 40.000 μαχήτριες και μαχητές είναι οι στρατιωτικά πεσόντες στα πεδία των μαχών στα τρία χρόνια του δεύτερου αντάρτικου και 7.500 οι εκτελεσμένοι με απόφαση των στρατοδικών.

Ερμηνεύει την ακούραστη προσπάθεια μαχητών και υποστηρικτών του ΔΣΕ στο χτίσιμο νοσοκομείων στην Ασπρη Πέτρα του Γράμμου, στην περιοχή των Πρεσπών, στον Ταύγετο, στο Βίτσι, στα Ψιανά, στο Ζαγόρι, στη Σπινάσα.

Τη δημιουργία και οργάνωση Σχολής Νοσοκόμων που αποφοίτησαν πάνω από 300 άντρες και γυναίκες και Σχολής Μεσαίων Υγειονομικών Στελεχών του ΔΣΕ αποφοίτησαν συνολικά 227 Ανθυπολοχαγοί της Υγειονομικής Υπηρεσίας.

Την αποφασιστική συμβολή ελλήνων γιατρών, φοιτητών Ιατρικής, εθελοντών γιατρών από άλλες χώρες, όπως ο Ούγγρος γιατρός Τιμπόρ, αλλά και γιατρών του αστικού στρατού που προσχώρησαν στον ΔΣΕ, όπως ο Παναγιώτης Πετρόπουλος.

Το υγειονομικό προσωπικό κατάφεραν να περιθάλψουν και να σώσουν τη ζωή χιλιάδων μαχητών και μαχητριών του ΔΣΕ. Μόνο στο χώρο Γράμμου - Βίτσι περιέθαλψαν συνολικά περί τους 12.000 μαχητές και μαχήτριες.

Ο ΔΣΕ ήταν λαϊκός στρατός. Στηρίχτηκε στην οργανωτική - πολεμική πείρα του ΕΛΑΣίτικου αγώνα στην Κατοχή και το Δεκέμβρη 1944 που είχαν αφήσει **μεγάλη αγωνιστική κληρονομιά στη λαϊκή συνείδηση, στις μορφές οργάνωσης και πάλης.**

Δύναμη του αποτέλεσαν οι δεσμοί του με το λαό, ιδιαίτερα στις περιοχές της Ελεύθερης Ελλάδας που τροφοδότησαν τον ΔΣΕ με έμπυχο δυναμικό, τροφή και ρουχισμό, βοήθησαν στην κατασκευή οχυρωματικών έργων, στη συγκέντρωση πληροφοριών, στην οργάνωση της Λαϊκής Πολιτοφυλακής.

Γι' αυτό και το αστικό κράτος προχώρησε στην αναγκαστική μετακίνηση εκατοντάδων χιλιάδων από τα χωριά τους, εκείνους που φαρισαϊκά ονόμασε «ανταρτόπληκτους», προκειμένου να απομονωθεί ο ΔΣΕ από βασικές πηγές της δύναμής του.

Για όλους αυτούς τους λόγους η επανάσταση αυτή - όπως και η ΕΑΜική εξάλλου- έπρεπε ή να νικήσει ή να συντριβεί, μέσος όρος δεν υπήρχε ούτε μπορούσε να υπάρξει!

Συντριβή ή Νίκη

Η συντριβή της ήταν όρος για την απρόσκοπτη ανάπτυξη του ελληνικού καπιταλισμού. Ήταν επίσης μια από τις προϋποθέσεις περιορισμού των επαναστάσεων όσο και του μέλλοντος των επαναστάσεων στην Ευρώπη σε μια περίοδο μάλιστα που τα κομμουνιστικά κόμματα, η Αριστερά γενικά, έβγαιναν από τον πόλεμο ενισχυμένα και με μεγάλο κύρος στο Λάο εξ αιτίας της πολιτικής τους, των θυσιών και των έμπρακτων κατακτήσεων στον αντιφασιστικό αγώνα.

Το πράγμα «έδειχνε» από την εποχή της ΕΑΜικής αντίστασης καθώς ήδη από το 1943 στην Ελλάδα υπήρχαν τρεις κυβερνήσεις και τρεις στρατοί. Η κυβέρνηση των συνεργατών των γερμανών με τα τάγματα ασφαλείας. Η κυβέρνηση της Μέσης Ανατολής με τον εκεί στρατό και το ασθενές αντιστασιακό τμήμα στην Ελλάδα, (ΕΔΕΣ-ΕΚΑ) και η ΕΑΜική κυβέρνηση με τα 2.500.000 εκατομμύρια μέλη, τους 133.500 ΕΛΑΣίτες και πολιτοφύλακες.

Η λύση αυτής της κατάστασης - τίποτα να μην έκανε ο ξένος παράγοντας - μπορούσε να έρθει

μόνο ένοπλα.

Ωστόσο, τα ιστορικά γεγονότα συμβαίνουν στη μεταβατική περίοδο παράδοσης της παγκόσμιας ηγεμονίας από το Ενωμένο Βασίλειο στις ΗΠΑ και αδυναμίας συνέχισης της παρουσίας της Αγγλίας στην Ελλάδα. Αυτό δημιουργεί ψευδαισθήσεις συμβιβασμού με την αστική τάξη.

Ψευδαισθήσεις που επικάθονται και προστίθενται στην τότε γενική πολιτική των κομμουνιστικών κομμάτων όπως είχε ήδη καθοριστεί από το 7ο συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς το 1935. Της πολιτικής του νέου εθνικού τους ρόλου στην άσκηση φιλολαϊκότερης διαχείρισης του αστικού κράτους μέσω των συμμαχιών με τη σοσιαλδημοκρατία και τη δημοκρατική πτέρυγα της αστικής τάξης, την ενίσχυση της εκδοχής του «ειρηνικού περάσματος».

Η ένοπλη αγγλική επίθεση το Δεκέμβρη του 1944, με 80.000 στρατό, τανκς και ένα σμήνος βομβαρδιστικών πριν καν ολοκληρωθεί η απρόσκοπτη αποχώρηση των Γερμανών από την Ελλάδα και πριν καν τελειώσει ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος είναι η αστική αντεπαναστατική απάντηση στην έλλειψη συνολικής επαναστατικής απάντησης από το ΕΑΜ.

Η ελληνοαγγλική αστική αντεπαναστατική απάντηση, παρά τις τυπικές, αρχικά, διώξεις ακραίων συνεργατών των γερμανών με τις δίκες παρωδία των δοσίλογων, μετεξέλιξε τις δυο αστικές κυβερνήσεις σε μία και ένωσε στην ουσία σε ένα τους δυο αστικούς στρατούς, τους γερμανοτσολιάδες και ότι μάζεψε από τον εθνικό στρατό το Μάιο Αύγουστο του 1946.

Αυτός ο σαφής στόχος της αστικής πολιτικής προαναγγέλθηκε από τον ο Ουίνστον Τσόρτσιλ, τον πρώην πρωθυπουργό της Μεγάλης Βρετανίας, στις 5 Μάρτη 1946 στο μικρό πανεπιστήμιο της κωμόπολης Φούλτον του Μισούρι των ΗΠΑ, στο βαρυσήμαντο πολιτικό λόγο που έκανε το γύρο του κόσμου και έμεινε ιστορικός Και όχι άδικα αφού στην πραγματικότητα, Ηταν, η **επίσημη και τυπική κήρυξη του "Ψυχρού Πολέμου" ενάντια στην ΕΣΣΔ.**

Με επιχειρήματα **ο Τσόρτσιλ κηρύσσει την ΕΣΣΔ λίγο - πολύ σε εχθρό της ανθρωπότητας**, ενάντια στον οποίο όλα επιτρέπονται. Εκτίμηση που τέμνεται με αυτήν του Χίτλερ (Μάρτης του 1941) «Ο κομμουνισμός είναι ένας τρομαχτικός κίνδυνος για το μέλλον. Πάλη ενάντια στη Ρωσία: Εξολόθρευση των μπολσεβίκων επιτρόπων και της κομμουνιστικής διανοήσης.»

Στην ίδια περίοδο **στην Αριστερά όμως ηγεμονεύουν οι μικρομεσαίες προσδοκίες** για ένα ευρύτερο «δημοκρατικό αντιφασιστικό στρατόπεδο» και οι **ψευδαισθήσεις για ένα συμβιβασμό με αστικές δημοκρατικές δυνάμεις**, παρά τις επισημάνσεις από το 1943 του στρατηγού Στέφανου Σαράφη, ο οποίος ύστερα από συζητήσεις με το Ζέρβα προσχωρεί στον ΕΛΛΑΣ, προειδοποιώντας πως «αυτοί», οι Άγγλοι και έλληνες αστοί πολιτικοί, πάνε για εμφύλιο, αλλά και παρά τις επισημάνσεις του Άρη Βελουχιώτη.

Για να επαληθευθεί η **Ρόζα Λούξεμπουργκ** (1898), ότι **η διαφορά μεταξύ επαναστατών-μεταρρυθμιστών δεν είναι μόνο ο δρόμος (η τακτική) αλλά ο δρόμος και ο στόχος αυτού του δρόμου, δηλαδή το ίδιο το περιεχόμενο του.**

Η περίοδος του 1944-49 για το τότε κομμουνιστικό κίνημα μπορεί να χωριστεί σε δύο περιόδους διαφορετικές, αλλά και όμοιες μεταξύ τους.

Η πρώτη (1944 - 47) είναι η περίοδος που το ΚΚΕ πεισματικά ακολουθεί την αδιέξοδη γραμμή όχι της γενικής αλλά της βαθμιαίας ανάπτυξης του αντάρτικου.

Είναι η περίοδος των καταγγελιών για τη προδομένη δημοκρατία, για τον καταποντισμένο εκδημοκρατισμό της Ελλάδας από τους βρετανούς και τους συνεργάτες των γερμανών.

Η αλλαγή φρουράς του ιμπεριαλισμού στην Ελλάδα με την υποχώρηση της Μεγάλης Βρετανίας και την **παραχώρηση της πρωτοκαθεδρίας στις ΗΠΑ το Μάρτη του 1947 οδηγεί στη συνέχιση, με νέους δυσμενέστερους όρους της πολιτικής συντριβής** του αντάρτικου. Με τη ραγδαία ανασυγκρότηση του αστικού στρατού, τις βόμβες ναπάλμ, το Νταχάου της Μακρονήσου, τις εκκενώσεις χωριών.

Το ΚΚΕ τότε πλέον, το Σεπτέμβρη του 1947, 22 μήνες από την έναρξη, τροποποιεί σοβαρά την πολιτική του και μετατοπίζει του κέντρο βάρους στην συνολική ένοπλη δράση ως προτεραιότητα με στόχο την κατάληψη της εξουσίας.

Η δεύτερη περίοδος λοιπόν από το 1947 ως το 1949 είναι η περίοδος μιας νέας, αναγκαστικής έστω, επαναστατικής επαγγελίας. Σε αυτή την περίοδο κυριαρχούν οι πολλαπλές πρωτοπορίες των άγνωστων αγωνιστών μιας ριζικής ανατροπής χωρίς αστικά κοινωνικά όρια, χωρίς ακρωτηριασμένα δικαιώματα, χωρίς απαγορευμένες ζώνες, αλλά και με υπονομευμένη ήδη από το 1935 την επαναστατική στρατηγική.

Κυριαρχούν αυτοί που μετέπειτα τους ονόμασαν αδιακρίτως ηλικίας και τοποθέτησης «συμμορίτες», οι κατάδικοι μας αγωνιστές που ίσως αποδειχθούν ιστορικά οι πιο δικαιωμένοι.

Αν η ηγεσία του ΚΚΕ είχε επιλέξει έγκαιρα την κήρυξη γενικευμένου ένοπλου αγώνα έστω από το τέλος του 1945, τότε η «η νίκη του Ζαχαριάδη ήταν σχεδόν βεβαία». (Ε. Αβέρωφ, «φωτιά και τσεκούρι»).

Αρκεί να αναλογιστούμε πως το 1946 ο αστικός στρατός δεν είχε αναδιοργανωθεί, παρέμεναν ελεύθεροι χιλιάδες ΕΑΜίτες, το αστικό κράτος δεν είχε ακόμα ερημώσει τα χωριά. Πηγαίνοντας πιο πίσω, στην αποχώρηση των Γερμανών, αν η ηγεσία του ΚΚΕ μετεξέλιξε το αντιφασιστικό μέτωπο (ΕΑΜ) σε επαναστατικό μέτωπο εδραίωσης της ήδη κατακτημένης εξουσίας, τότε η ιστορία και οι εξελίξεις στην Ελλάδα και ευρύτερα θα ήταν αλλιώς.

Για να γινόταν αυτό **το ελληνικό εργατικό και κομμουνιστικό κίνημα της εποχής έπρεπε και μπορούσε να υπερβεί θετικά και επαναστατικά τη στρατηγική που έχει χαράξει η Τρίτη Διεθνής από τα μέσα της δεκαετίας του 1930.** Μια πολιτική που ενώ σωστά επιλέγει το αντιφασιστικό λαϊκό μέτωπο για την απόκρουση του ναζισμού, ταυτόχρονα υποτιμά τόσο την ταξική πάλη μέσα στα μπλοκ της Αντίστασης όσο και του ίδιου του ιμπεριαλιστικού χαρακτήρα του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου.

Το τότε ευρωπαϊκό κομμουνιστικό κίνημα με τη στρατηγική που έχει χαράξει από τα μέσα της δεκαετίας του 1930, του **αντιφασιστικού λαϊκού μετώπου** για την απόκρουση του ναζισμού και την πολιτική των συμμαχιών με τη σοσιαλδημοκρατία και τη δημοκρατική πτέρυγα της αστικής τάξης, την πολιτική του «εθνικού» του πλέον ρόλου, **οδηγείται στην πράξη σε συμφωνίες με τις προοδευτικές αστικές δυνάμεις - που το ηγεμονεύουν -** στην άσκηση φιλολαϊκότερης διαχείρισης του αστικού κράτους.

Η στρατηγική αυτή συνοδεύεται ήδη από το 1945 με την **ενίσχυση της εκδοχής του «ειρηνικού περάσματος» στο σοσιαλισμό που παγιώνεται στρατηγικά και θεωρητικά αργότερα, το 1956 με το 20ο συνέδριο του ΚΚΣΕ** και ενισχύεται έμμεσα με την πολιτική της «ειρηνικής συνύπαρξης», απαιτεί απομάκρυνση από τις «επαναστατικές χίμαιρες» και μετατόπιση στον αγώνα για «ειρήνη και δημοκρατία».

Αξίζει εδώ να σημειωθεί πως στο ανολοκλήρωτο -τελικό- Σχέδιο Προγράμματος που υποβλήθηκε στο 7ο Συνέδριο του ΚΚΕ (Οκτώβρης 45) υπογραμμιζόταν: «*Το δρόμο προς το σοσιαλισμό ανοίγει η Λαϊκή Δημοκρατία, ο πρώτος σταθμός προς τη σοσιαλιστική κοινωνική απολύτρωση των Ελλήνων*

εργαζομένων. Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος έφερε, στην Ευρώπη κυρίως, ορισμένες αλλαγές που ανοίγουν την προοπτική για δυνατότητα ειρηνικού περάσματος στο σοσιαλισμό» (Επίσημα Κείμενα ΚΚΕ, τόμος 6ος, σελ. 421).

Η πολιτική αυτή αποθαρρύνει τα εγχειρήματα κατάληψης της εξουσίας μετά την αποχώρηση των ναζί από τις κατεχόμενες χώρες όπου οι κομμουνιστές είναι κοινωνικά ισχυροί και μαζικοί (Ελλάδα, Γιουγκοσλαβία, Γαλλία, Ιταλία) εκτός όπου οι κομμουνιστές συγκροτούν αρκετά νωρίς μια διαφορετική ανεξάρτητη στρατηγική και επιτυγχάνουν. (Γιουγκοσλαβία και Κίνα). Στη μεταπολεμική Γαλλία και Ιταλία, σε μια περίοδο που το εργατικό κίνημα είναι πολύ ισχυρό (μεγάλες απεργίες σε Γαλλία και Ιταλία το 1945-48) και που υπάρχουν ακόμη δομές της Αντίστασης και έμβρυα εργατικής εξουσίας, τα ΚΚ αποκηρύσσουν τα όργανα λαϊκής εξουσίας και την επαναστατική δυνατότητα για χάρη της ειρηνικής εξέλιξης, της «δημοκρατίας» και της «εθνικής συμφιλίωσης».

Ο Δημοκρατικός Στρατός, τον Αύγουστο του 1949, ηττήθηκε μεν αλλά δεν συντρίφτηκε, υποχώρησε συντεταγμένα δίχως να μπορεί πλέον συνεχίσει τον πόλεμο.

Αυτή, η άξια μελέτης συγκλονιστική υποχώρηση, έγινε με τέτοιο τρόπο ώστε στο έδαφος της Αλβανίας και των άλλων λαϊκών δημοκρατιών να φτάσουν συντεταγμένα όχι μόνο τμήματα του ΔΣΕ (25.000 περίπου ένοπλοι αντάρτες) αλλά και 3.000 περίπου τραυματίες παρτιζάνοι καθώς και χιλιάδες πολίτες που υποστήριζαν τον αγώνα των ανταρτών και υποχρεώνονταν, λόγω των διώξεων του νικητή, να πάρουν το δρόμο της πολιτικής προσφυγιάς. 55.881 αντάρτες και πολίτες, πέρασαν στις τότε Λαϊκές Δημοκρατίες.

Δεν είναι τυχαίο επομένως που σε λίγα χρόνια από τη λήξη του εμφυλίου το σύνολο των μελών της ΕΔΑ (η οποία ιδρύθηκε το 1951 με πρωτοβουλία του ΚΚΕ), ήταν 9.500, το 1964 ανέρχονται σε 46.500 και στα τέλη του 1966 σε 88.458. Ούτε ήταν τυχαίο πως το 1958, εννιά μόλις χρόνια από τη λήξη του εμφυλίου η ΕΔΑ αναδεικνυόταν αξιωματικής αντιπολίτευση.

Ο εμφύλιος πόλεμος, με την ανάμειξη δύο αυτοκρατοριών για την αντιμετώπιση των ανταρτών, τα 154.000 συνολικά θύματα και αγνοουμένους, τα 47.000 κατεστραμμένα σπίτια και τα 1.650 κατεστραμμένα σχολεία, τα 340.000 παιδιά που υπολογίζεται ότι μετά το τέλος του πολέμου ήταν ορφανά και τα περίπου 40-60.000 παιδιά που μεταφέρθηκαν είτε στις ανατολικές, είτε στα αναμορφωτήρια της Φρειδερίκης και «ζούσαν και αναρωτιόντουσαν», τελείωσε τον Αύγουστο του 1949.

Αλλά, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στους τακτικούς πολέμους, η ακριβής ημερομηνία έναρξης και κυρίως λήξης των εμφυλίων πολέμων παραμένει άγνωστη αφού ο αγώνας διαρκεί έως τη συντριβή του αντιπάλου.

Οι επίσημες εκτελέσεις συνεχίστηκαν από τους νικητές ως το 1952. Οι δολοφονίες όμως, οι φυλακίσεις, εξορίες, διακρίσεις και διωγμοί των ηττημένων συνεχίστηκαν στην ουσία ως το 1974. Τότε παραδόθηκαν και οι δυο τελευταίοι επικηρυγμένοι κρητικοί αντάρτες....

Στο ίδιο διάστημα ένα εκατομμύριο Έλληνες εργάτες πήραν το δρόμο της ξενιτιάς. Εργάτες, φύση, περιβάλλον και πόλεις πλήρωσαν και πληρώνουν ακριβά την καπιταλιστική ανάπτυξη. Και τελικά και στη χώρα μας κυριάρχησε το σημερινό κοινωνικό και πολιτικό σύστημα που αντικειμενικά διέψευσε όλες τις αυθεντικές προθέσεις και τις φλογερές επιδιώξεις των αγωνιστών. Ο αιώνας που πέρασε χρωματίστηκε από δυο παγκοσμίους πολέμους, «σφραγίστηκε από τον πρώτο μεγάλο μονοπωλιακό -ιμπεριαλιστικό μετασχηματισμό, το αντίστοιχο στάδιο και **την μεγάλη Οκτωβριανή επανάσταση.**

Ήταν ο αιώνας που χαρακτηρίστηκε από τις **προλεταριακές επαναστάσεις** από μια σειρά μεγαλειώδεις κοινωνικές αντικαπιταλιστικές, αντιιμπεριαλιστικές, , αντιαποικιακές,

εθνικο-απελευθερωτικές και λαϊκό δημοκρατικές επαναστάσεις, εξεγέρσεις και κινητοποιήσεις, τις δικές μας κινητοποιήσεις στις οποίες το ελληνικό αντάρτικο βρίσκεται ψηλά.

Ήταν ταυτόχρονα ένας ιστορικός αιώνας όπου **οι σοσιαλιστικές -κομμουνιστικές σχέσεις, αλλά και η πολιτική μεταβατική μορφή της εργατικής δημοκρατίας, δεν κυριάρχησαν**, σε εθνική και διεθνή κλίμακα, αλλά αντίθετα οι διαδικασίες, προς αυτήν την κατεύθυνση, αντιστράφηκαν, μεταλλάχθηκαν και ηττήθηκαν.

Ήταν όμως μια **εποχή** που οι **οξύτερες ταξικές αναμετρήσεις, οδήγησαν τελικά τον κυρίαρχο καπιταλισμό στη σημερινή νέα ιστορική βαθμίδα, που σφραγίζεται, κατά την γνώμη μας, από το ανώτερο, σε σχέση με την προηγούμενη ιστορική εποχή, ποιοτικό επίπεδο ανάπτυξης της κομμουνιστικής διεθνικής αναγκαιότητας και δυνατότητας και από το αντίστοιχο ανώτερο επίπεδο της καπιταλιστικής «βαρβαρότητας», αντιδραστικότητας και «παροδικότητας».**

Η μεταπολιτευτική Ελλάδα γεννήθηκε από το αίμα των ανυπότακτων ανθρώπων, αλλά πήρε και παίρνει το **κυρίαρχο σχήμα της από τη βιομηχανία της πλαστικής αστικής πολιτικής χειρουργικής και μετάλλαξης που τελικά αναμόρφωσε τον Μάρκο, τον πρωθυπουργό της προσωρινής δημοκρατικής κυβέρνησης σε βουλευτή του αστικού κοινοβουλίου και την ΕΑΜική γενιά σε συμβιβασμένη δήθεν γενιά.**

Εμείς όμως δυσπιστούμε με όρους όπως «γενιά» που ζαχαρώνουν τα ιστορικά γεγονότα θεωρώντας τα τρελές στιγμές της πρώτης νιότης γιατί γνωρίζουμε πως **την ιστορία δεν τη γράφουν οι γενιές, οι παρέες και τα κυκλώματα αλλά η πάλη των τάξεων.**

Πως πίσω από τη γενιά υπάρχουν πολλές γενιές. Πολλοί λοιπόν **αυτής της άλλης γενιάς «των άγνωστων στρατιωτών» της ανατροπής, μέσα από τις πολλαπλές αντιθέσεις, τις απογοητεύσεις και τις εξάρσεις έμειναν πιστοί (η μάλλον «άπιστοι» και κριτικοί, άστατοι και πάντα ερωτευμένοι) απέναντι σ' αυτό που οι ίδιοι ονόμασαν, με την όμορφη ξύλινη γλώσσα τους: «ο αγώνας συνεχίζεται».**

Και ίσως σήμερα, στην περιπετειώδη διαχρονική της προέκταση, αυτή η, πολλές φορές ηττημένη, η πολυτραυματισμένη και «χιλιοσακρωμένη» άλλη γενιά, η κατάδικη μας γενιά **να αποδειχθεί ιστορικά η πιο δικαιωμένη.**

[Δείτε εδώ τα video με όλες τις εισηγήσεις-ομιλίες της εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουνίου 2016, στο Φεστιβάλ Αναιρέσεις 2016 στη Γεωπονική-Αθήνα \(από την ιστοσελίδα \[pandiera.gr\]\(http://pandiera.gr\)\)](#)

[Tweet](#)
